

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 10:30 uur d.d. 23 juni 2020 – 10:30 uur d.d. 24 juni 2020

5.1.2e

Directie Communicatie

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan COVID-19 Zorgpersoneel Bewoners van verpleeghuizen 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders Stichting SOVIDZ Beroepsorganisaties in de zorg Telecomproviders 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici Virologen Epidemiologen

Samenvatting

- De coronacijfers wijzen de juiste kant uit en vrijwel alle media melden dat het kabinet vandaag flinke versoepelingen van de coronamaatregelen zal aankondigen. Daarbij zou het kabinet, gesteund door het OMT, verder willen gaan dan eerst was gepland. Zo zal mogelijk de limiet op het aantal bezoekers van bijeenkomsten gaan verdwijnen. De coronamaatregelen worden eenvoudiger en meer generiek, aldus een ingewijde: houd afstand en zorg voor een goede hygiëne.
- Wederom leidt de aanstaande persconferentie van later vandaag tot veel berichtgeving over de maatregelen: hoe bewaren we de balans tussen versoepeling en oplettendheid? Zeker nu in de samenleving het gevoel leeft dat het virus op zijn eind loopt, wordt het een uitdaging om laksheid te voorkomen. Tegenover iedere versoepeling staat het risico dat deze moet worden teruggedraaid als het virus oplaait.
- Veel media-aandacht voor de derde stemming in de Tweede kamer over structurele verhoging van de beloning voor zorgpersoneel. Een PvdA- en SP-motie daartoe werd met 73-71 verworpen. Er was nog even sprake van enige consternatie tijdens de stemming toen PvdA-leider Asscher te laat was met zijn stem. Voorzitter Stella Salden van Nu'91 spreekt van een 'klap in het gezicht' van zorgmedewerkers.
- Terwijl advocaat Liesbeth Zegveld en haar cliënten niet langer dreigen met een rechtszaak tegen de Staat na een goed gesprek met minister De Jonge over bezoekregelingen voor verpleeghuizen, dreigt een andere groep – Stichting Stop Onnodige Vrijheidsbeperking In De Zorg (SOVIDZ) – nog wel met een rechtszaak als niets wordt gedaan tegen zorginstellingen die bewoners nog beperken vanwege corona.
- Telecomproviders zijn bezorgd over het wetsvoorstel dat hen tijdelijk verplicht meer data te verzamelen over het reisgedrag van mensen, en deze geanonimiseerd te delen. Zorgen zijn er over de nut en noodzaak van de maatregel, de manier van dataverzameling, hoe deze data wordt opgeslagen en de bewerking die nodig is om deze te anonimiseren. Ook zijn er zorgen dat de data mogelijk herleidbaar is naar 06-nummers en dus naar personen. Insiders zijn daarnaast bezorgd over het gegeven dat de verzamelende data ook interessant zou kunnen zijn voor opsporingsdiensten, omdat dit soort data nu niet wordt verzameld.
- De hoge temperaturen van de komende dagen plaatsen verpleeginstelling voor een dilemma: ventilatoren mogen niet worden gebruikt, omdat deze bijdragen aan de verspreiding van het coronavirus. De hitte maakt echter ook jaarlijks veel slachtoffers onder ouderen.
- Een steekproef van het AD wijst uit dat veel handgels bij ingangen van openbare gebouwen niet of nauwelijks desinfecteren. "Je hebt geen idee wat je op je handen smeert."

Karakterisering berichtgeving

- Gisteren en vandaag overheerst vooral de aandacht voor de verwachte versoepeling van de coronamaatregelen. Veel media zetten op een rijtje wat vanaf 1 juli weer mogelijk is. In dat kader komen ook veel deskundigen aan bod die uitleggen tegen welke dilemma's het kabinet aanloopt bij het versoepelen van de maatregelen. Enerzijds moet de veiligheid worden gewaarborgd, anderzijds dient ook het afbrokkelende maatschappelijk draagvlak voor de maatregelen serieus te worden genomen.
- Het wegstemmen van de PvdA- en SP-motie voor structurele salarisverhoging van zorgpersoneel zorgt voor veel commotie. Daarbij trekt in eerste instantie het missen van de stemming door Asscher de aandacht, deze ochtend gevolgd door vele teleurgestelde reacties vanuit de zorg en breder vanuit de samenleving.

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)
Slachtofferaantallen

- Er liggen 48 patiënten met covid-19 op de intensive care, 11 minder dan gisteren. Daarnaast liggen er 576 patiënten op de IC met andere aandoeningen, 64 meer dan gisteren.
- LCPS-voorzitter Ernst Kuipers: "Na enkele weken van versoepeling zien we dat het aantal Covid-patiënten op de IC en in de kliniek stabiel en laag is. Dat is een goed teken, en creëert volop ruimte voor de reguliere zorg." Het aantal corona-opnames buiten de IC bedraagt 211, dat zijn er 17 meer dan gisteren.
- Ruim 960 mensen zijn de afgelopen week (15 t/m 21 juni) getest naar aanleiding van bron- en contactonderzoek. Daarbij zijn zo'n 100 besmette personen ontdekt. Het totale aantal besmette mensen dat sinds 1 juni door GGD-onderzoekers is gevonden komt daarmee op zo'n 370.

Identiteiten

- Een 42-jarige verpleegkundige van het Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein is daar gisteren aan corona overleden, aldus het ziekenhuis. Bij collega's heerst grote verslagenheid en verdriet. Het is onduidelijk waar de man het virus heeft opgelopen, ondanks contactonderzoek.

Informatiebehoefte

Welke informatie vragen leven er bij getroffen?

- Op de social media kanalen van minister De Jonge komen vragen binnen over hoeveel mensen uit verschillende huishoudens weer in een auto mogen. Ook vragen mensen zich af wat er precies wordt getest bij een coronatest. Klachten zijn er van naasten die vinden dat ze hun familie in verpleeghuizen te weinig mogen zien. Daarnaast worden er suggesties gedaan voor het coronadashboard. Ook komen er berichten binnen over andere onderwerpen zoals over het AO Jeugd (o.a. kritiek op dat omzetgarantie niet meer nodig zou zijn na 1 juli) en over de aanpassing van de wet om vrije artskeuze af te schaffen.
- Op de corporate kanalen van VWS komen weinig concrete vragen binnen. Op Facebook en Twitter gaat er een discussie gaande rondom het bericht om alle rioolwaterzuiveringsinstallaties te controleren op het coronavirus. Reacties zoals: 'is er niets beters te doen?' en 'misschien gaan ze wel iets in het water gooien...' komen terug. Ook zorgt het voor vragen; 'kan een virus in water leven' en 'kan ik water uit de kraan drinken?'. Ook wordt het vreemd gevonden dat de reguliere griepcijfers niet meer worden bijgehouden: "Is het dus toch hetzelfde als corona?" is een reactie.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- De motie van de PvdA en de SP tot een structurele verhoging van de beloning voor zorgpersoneel is na drie keer stemmen niet aangenomen. Het werd 73-71. Er was nog enige consternatie bij het stemmen, omdat PvdA-leider Asscher te laat was met zijn stem. Uiteindelijk bleek het niet van invloed op de uitkomst.
- Uit de eerste resultaten van RIVM-controles blijkt dat het coronavirus minder aanwezig is in het rioolwater. Dat beeld past bij de daling van het aantal gemelde patiënten, ziekenhuis- en IC-opnames. Het RIVM test sinds 1 april rioolwater om de virusverspreiding in kaart te brengen.
- In het onderwijs en de kinderopvang blijken nauwelijks mensen besmet met het coronavirus, aldus het RIVM. Uit 12.793 tests onder leraren en medewerkers kwamen slecht 68 infecties. Dat komt neer op 0,6%. Van het totaal aantal tests dat de GGD tot nu toe heeft gedaan (179.259) bleek 1,4% positief (2.357).
- Trouw schrijft dat de komende warme dagen wellicht leiden tot hoop dat de hoge temperaturen het virus in het nauw drijven. De krant citeert de Amerikaanse epidemioloog Marc Lipsitch die stelt dat het warmere en vochtigere weer de verspreiding van het virus inderdaad dempt, maar dat je daar zeker niet te veel van moet verwachten. Daar komt bij dat een eventuele zomerdip gevaarlijk kan zijn: als mensen denken dat ze wat ruimte kunnen nemen, veert het virus in het najaar extra hard op.
- Handgels bij de ingangen van openbare gebouwen voldoen volgens een steekproef van het AD lang niet altijd aan de norm. Een kwart van de geteste gels had bijvoorbeeld niet de vereiste hoeveelheid alcohol om desinfecterend te zijn. De gels zijn getest door NedLab in Middelharnis. Directeur Willem Struijk: "Je hebt geen idee wat je op je handen smeert." Volgens Hans Razenberg van branchevereniging NVZ Schoon Hygiënisch Duurzaam zijn er veel illegale handgels op de markt.

Situatie in het buitenland

- In de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen is in de regio van de stad Gütersloh een lockdown afgekondigd, nadat een forse toename van coronabesmettingen is vastgesteld. De lokale uitbraak is gerelateerd aan een slachthuis van Tönnies in Rheda-Wiedenbrueck, waar het virus bij meer dan 1.500 medewerkers is vastgesteld. Duizenden mensen zijn in quarantaine gezet en er wordt grootschalig getest.
- Van midden-Duitsland tot het Verenigd Koninkrijk zijn clusters zichtbaar waar het virus de kop opsteekt. Volgens NOS komt de verantwoordelijkheid voor het indammen daarvan steeds meer bij lokale politici te liggen. Zo wordt in Anglesey in Wales een lokale lockdown overwogen in verband met besmettingen in een lokale kippenveesfabriek, trok Spanje in de regio Aragón de maatregelen weer aan en zijn in Duitsland lokale quarantaines ingevoerd waarbij deze soms zelfs zijn beperkt tot enkele gebouwen.
- Volgens correspondent Wouter Zwart (NOS) vallen de lokale maatregelen in Duitsland niet overal in goede aarde. "De lokale quarantaine leidt tot veel frustratie. De mensen in die flats voelen zich al tweederangs burgers. Ze wonen vaak met meerdere gezinnen in krappe, slecht geventileerde, slecht onderhouden appartementen. Het zijn voornamelijk arbeidsmigranten die sowieso gestigmatiseerd zijn. Nu komen ze achter hekken te staan en kijkt de rest van het land naar ze alsof zij de bron van de ziekte zijn. Volgens Zwart moet elke regio voortaan bepalen of er een lokale lockdown of andere maatregel nodig is. "Dat betekent dat lokale burgemeesters onder enorme druk komen te staan. Ben je te streng, dan lijdt het bedrijfsleven. Ben je te soepel, lopen de besmetting misschien uit de hand".
- In Duitsland is het reproductiegetal licht gedaald van 2,76 naar 2,02.
- In Australië is, voor het eerst in een maand, weer iemand overleden aan het coronavirus.
- Toeristen in die in IJsland aankomen kunnen kiezen om of twee weken in quarantaine te gaan, of om een coronatest te doen. Inmiddels zijn 5.500 reizigers sinds 15 juni getest waarvan er 11 positief testten.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Wat doen of laten getroffen en betrokken?

- Op het Malieveld in Den Haag is dinsdagmiddag een demonstratie begonnen van onder anderen horecaondernemers, festivalorganisatoren, artiesten, circussen, kermisexploitanten en bedrijven en werknemers uit de entertainmentsector. Ze komen in actie tegen "te strenge coronaregels" en vóór meer financiële steun van de overheid. Het is niet heel druk op het Malieveld. Er hebben zich zo'n 150 mensen verzameld. Sommige dragen gele hesjes. Een clown heeft een bord bij zich met de tekst: Wanneer lach ik weer? Op het podium draait een DJ muziek. De demonstratie is rustig verlopen.
- Marktkoopliden die hun inkomen verdienen op jaarmarkten en braderieën voeren dinsdag actie in Nijmegen en Den Haag. Ze willen dat braderieën en toeristische markten vanaf 1 juli weer worden toegestaan, in plaats van vanaf 1 september. De demonstranten boden de Nijmeegse burgemeester Hubert Bruls een petitie aan. Bruls is voorzitter van het Veiligheidsberaad. Een deel van de demonstranten sloot zich ook aan bij het protest van horeca en evenementenbranche op het Malieveld in Den Haag.

Betekenisgeving

Welke oproepen worden gedaan?

- Het Rode Kruis waarschuwt voor het gebruik van ventilators in gemeenschappelijke ruimtes. "Momenteel is er nog geen wetenschappelijk bewijs dat ventilatoren kunnen zorgen voor een grotere kans op besmetting. Zowel het RIVM als het Rode Kruis stelt dat de ventilator een prima optie is om verkoeling te creëren binnen een huishouden, maar in gemeenschappelijke ruimtes is het toch goed om uit voorzorg alert te zijn. Beide adviseren alleen een ventilator in gemeenschappelijke ruimtes te gebruiken wanneer er geen alternatief is". Dit plaatst verpleeghuizen voor een probleem, nu er een hittegolf voor de deur staat.

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

Coronamaatregelen

- Diverse media melden op basis van Haagse bronnen in aanloop naar de persconferentie van morgen dat het kabinet vanaf 1 juli geen maximum aantal bezoekers meer hanteert bij bijeenkomsten binnen. Dit zolang de aanwezigen maar 1,5 meter afstand houden en een triage wordt gedaan. Oorspronkelijk zou het maximum aantal aanwezigen van 30 naar 100 worden verhoogd, maar het kabinet zou helemaal van de limiet af willen. Ook mag er geen opstopping ontstaan aan de deur. Als dit allemaal niet kan, geldt een maximum van 100 bezoekers. Voor bijeenkomsten in de buitenlucht gelden dezelfde voorwaarden. Als dat

niet kan, dan is er een maximum van 250 aanwezigen. Voor alle bijeenkomsten is reserveren verplicht. Een betrokkene van het OMT zegt dat de anderhalve meter afstand en hygiëne het enige is dan nog echt telt.

- Politiek verslaggever Fons Lambie van RTL Nieuws zegt dat de burgemeesters in het Veiligheidsberaad wel bij het kabinet hebben aangedrongen om duidelijk te communiceren dat niet vanaf 1 juli alle evenementen weer mogelijk zijn, maar dat vanaf 1 juli wel vergunningen voor evenementen kunnen worden aangevraagd. RTL Nieuws stelt dat het ook goed nieuws is voor de cultuursector, zoals theaters die weer meer mensen mogen ontvangen. Acteurs lopen in de uitvoering van theatervoorstellingen nog wel tegen beperkingen op.
- NOS-verslaggever Ron Fresen stelt dat het kabinet met deze extra versoepeling wil meebewegen met het steeds kleiner wordende draagvlak voor de coronamaatregelen in de samenleving.
- Een vraag die terugkeert in de media is: hoe bewaren we de balans tussen versoepeling en oplettendheid? Zeker nu in de samenleving het gevoel leeft dat het virus op zijn eind loopt, wordt het een uitdaging om laksheid te voorkomen. Tegenover iedere versoepeling staat het risico dat deze weer moet worden teruggedraaid als het virus weer opblaait. Voorbeelden van het (lokaal) terugdraaien van versoepelingen zijn zichtbaar in andere EU-landen, zoals Portugal of Duitsland. Daar komt volgens Trouw bij dat met iedere versoepeling ook de kritiek op de 'anderhalvemetersamenleving' toeneemt. De discipline 'vervaagt'. Trouw benadrukt dat het niet helpt dat de luchtvaart een uitzonderingspositie heeft binnen het kabinetsbeleid. Hoogleraar epidemiologie Jan Kluytmans (Universiteit Utrecht) zegt daarover in de Volkskrant dat hiermee de kans wordt vergroot dat het virus weer wordt opgehaald uit het buitenland. Hij wijst er daarbij op dat we wereldwijd nog in de fase zitten van toename van het aantal besmettingen.
- De Volkskrant schrijft op de voorpagina: 'Dat we te veel doen tegen corona staat wel vast. Veel van de maatregelen zijn op het eerste gezicht overbodig, maar het is toch ingewikkeld ze in te trekken.' Leids hoogleraar virologie Louis Kroes stelt dat 'een kritische blik' op de maatregelen zal opleveren dat veel daarvan maar weinig bijdraagt en sommige maatregelen helemaal niets. Het is echter heel lastig om uit te zoeken welke maatregelen overbodig zijn. Hoogleraar epidemiologie Jan Kluytmans (Universiteit Utrecht) sluit zich daarbij aan: "Ieder veiligheidssysteem is erop gebaseerd dat er enige overshoot in zit." We weten volgens hem alleen niet waar precies de ruimte zit, waardoor afschalen risico's met zich meebrengt. Hoogleraar theoretische epidemiologie Hans Heesterbeek (Universiteit Utrecht) meent dat we met het afschalen het 'laaghangend fruit' wel hebben gehad en dat nu 'de lastige beslissingen' volgen. Eigenlijk is ook meer maatwerk nodig, maar dat is nog niet zo simpel in de uitvoering.
- Als het mis gaat bij een virusuitbraak die net is bedongen, dan is dat vaak bij de 'slechtst bereikbare groepen', zoals sociaaleconomisch achtergestelden, migranten, mensen die de landstaf niet goed beheersen. Volkskrant: 'De groepen aan de rand van de samenleving, die bij verkoudheid niet snel naar de teststraat gaan, omdat ze de weg in de maatschappij niet weten, of gewoon, omdat ze naar het werk moeten. Daar, net buiten de schijnwerpers van de zorg, laait het virus weer op' Op deze plekken moet actief worden gezocht naar besmettingsgevallen door veel te testen. Kluytmans: "Nadat ze jaren zijn uitgekleeft, moeten de GGD's nu opeens het vaderland redden. Ik ben ervan onder de indruk hoe ze het doen. Maar ze staan voor een zware taak."
- Bijzonder hoogleraar toezicht Femke de Vries gaat in een opiniestuk in het FD in op het ongevraagde advies van de Raad van State ten aanzien van de 'toename van incident-gedreven verantwoordingscultuur' of de afrekencultuur. Volgens haar is transparantie alleen goed als ook het 'waarom' van het door de overheid gevolgde besluitvormingsproces duidelijk wordt gemaakt. Het draagt bij aan vertrouwen in de overheid, ook als het gaat om fouten die zijn gemaakt. Onderzoek toont echter ook dat het uitleggen van het 'waarom' niet altijd bijdraagt aan vertrouwen: bijvoorbeeld bij besluitvorming over het financieren van dure medicijnen of de afweging in de coronacrisis tussen gezondheid en economische belangen. Dit zijn lastige ethische afwegingen, waarbij volledige transparantie eerder leidt tot ongerustheid dan tot vertrouwen. Verantwoording kan in dergelijke gevallen dan beter achter de schermen plaatsvinden.
- Vanaf 1 september kan onder voorwaarden weer publiek worden toegelaten bij wedstrijden van het betaald voetbal. Daar blijft de anderhalvemeterregel zowel in het stadion als bij de in- en uitgangen gehanteerd. Stadions kunnen zo voor ongeveer een derde worden gevuld. Spreekkoren zijn taboe in verband met het risico op verspreiding van het virus. Dit staat volgens diverse media (op basis van De Telegraaf) in het OMT-advies. Het kabinet besluit vandaag of het dit advies overneemt.
- Kinderartsen maken zich grote zorgen over tieners die thuis les krijgen. De voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde Károly Illy zegt dat het kleine risico van verspreiding van het coronavirus op middelbare scholen niet opweegt tegen de schade die tieners oplopen als scholen ook na augustus dicht blijven. "Ze hebben fysiek contact met leeftijdsgenoten en school echt nodig."

- Voormalig Denker des Vaderlands René ten Bos schreef een boek over de coronacrisis en stelt dat er 'coronafascisme' heerst. Ten Bos legt uit: "Angst, hang naar oorlogstaal, geloof in een oplossing door zinnen uit te spreken als: 'Zoals we nu leven gaat het niet langer'. In de coronacrisis is sprake van een fascisme zonder dat er fascistische zijn." Hij vindt het 'verbijsterend' dat we onze waarden 'zo makkelijk te grabbel gooien'. Ten Bos beseft dat het coronavirus "een rotziekte" is, maar noemt de reactie daarop 'nihilistisch'. Alle grondrechten werden volgens hem opgegeven voor één waarde: gezondheid.
- Hans Schaaf (voormalig ziekenhuisbestuurder) pleit er in een opiniestuk in NRC voor om uitzonderingen te creëren op de algemene coronamaatregelen voor groepen met een laag risico op ernstige besmetting. Hij pleit ervoor te verkennen of er andere vormen van omgang met het virus mogelijk zijn, die meer perspectief bieden op het 'menselijk normaal', in plaats van het 'nieuwe normaal'. Schaaf stelt dat voor veruit de meeste coronapatiënten de ziekte mild verloopt en het virus bepaalde groepen harder raakt dan andere. Op grond daarvan vindt hij het logisch om risicoverschillen tussen groepen medebepalend te maken bij de versoepeling van maatregelen. Zo kunnen bijvoorbeeld stadions worden ingedeeld in tribunes met een anderhalvemeterregime voor hoog-risico-groepen en vakken met een 'gele zone' waar meer capaciteit is. Musea, theaters en concertzalen kunnen bijvoorbeeld werken met dagen voor hoog-risico-groepen en dagen voor groepen met een laag risico. In de trein: 1^e klasse met anderhalve meter afstand, 2^e klasse niet.

Salarisverhoging in de zorg

- Beroepsorganisatie NU'91 is na alle lof vanuit de samenleving teleurgesteld in de politiek nadat de motie van SP en PvdA voor meer waardering voor zorgpersoneel, inclusief extra loon, werd verworpen. NU'91 noemt de uitkomst 'ronduit schofferend'. Voorzitter Stella Salden: "Een toegekende bonus die maar niet wordt uitgekeerd, een motie die niet wordt aangenomen en tot slot het bericht dat zij hun toeslagen verliezen door de vele overuren die zij vanwege de coronacrisis hebben gedraaid. Het is de zoveelste klap in het gezicht van de zorgmedewerkers. We horen niet voor niets geluiden dat het voor huidig zorgpersoneel redenen zijn om de zorgsector te verlaten". De organisatie vindt dat de politiek haar verantwoordelijkheid moet nemen. Salden: "Verpleegkundigen en verzorgenden hebben tijdens de coronacrisis ook hun verantwoordelijkheid gepakt. Het is nu de beurt aan de politiek om hetzelfde te doen en te zorgen voor de waardering waar zorgprofessionals recht op hebben."
- Volgens gezondheidseconoom Marcel Canoy moet er veel meer veranderen dan salaris om meer mensen naar de zorgsector te trekken en de leegloop in de branche tegen te gaan. Volgens hem zijn het de arbeidsvoorwaarden die aangepakt moeten worden. "Pak de werkdruk aan. Pak de bureaucratie aan." Wel is hij voorstander voor een eenmalige bonus voor verpleegkundigen die zich hebben ingezet tijdens de corona-crisis. "Keer die bonus gewoon uit. Daar moet je ruimhartig in zijn." Maar om een 'enorm grote beroepsgroep als deze' een salarisverhoging te geven lijkt hem geen goed idee.
- RTL Nieuws spreekt van een 'bittere teleurstelling' voor verpleegkundigen, die hadden gehoopt dat alle waardering voor hun werk ook zou betekenen dat ze beter zouden worden betaald. Trouw schrijft dat het kabinet en de coalitie de druk uit het land voelen om iets voor de zorg te doen. Ook de in maart beloofde eenmalige bonus is er nog steeds niet. Politiek gezien is de strijd voor meer loon nog niet gestreden. Zo dreigt Jesse Klaver (GroenLinks) in de herfst tegen de zorgbegroting te stemmen als het kabinet niet iets substantieels in petto heeft voor het zorgpersoneel.

Wetsvoorstel telecomproviders

- Telecomproviders zijn bezorgd over het wetsvoorstel dat hen tijdelijk verplicht meer data te verzamelen over het reisgedrag van mensen, en deze geanonimiseerd te delen. Een van de zorgen is dat opsporingsdiensten bij informatie kunnen die is opgeslagen bij providers. Insiders in de telecomindustrie maken zich zorgen over de dataverzameling, die interessant zou kunnen zijn voor opsporingsdiensten, omdat dit soort data nu niet wordt verzameld. Daarnaast zijn er zorgen over de manier van verzamelen waarbij de mogelijkheid bestaat dat de 06-nummers herleidbaar kunnen zijn. Verder hebben bronnen twijfels over nut en noodzaak van de maatregel. Zij hebben niet zozeer zorgen over het opslaan van de data door providers, maar meer over de bewerking ervan als de informatie geanonimiseerd een provider verlaat.
- Onderzoeker Matthijs Koot, promoveerde op data-anonimiteit op de UVA, zegt dat alle interpretaties van het wetsvoorstel laten zien dat er nog veel onduidelijkheid bestaat. "Op dit moment is er inderdaad een kans dat de wetgeving zo wordt geïmplementeerd dat de data niet geheel anoniem zijn".

- Jaap-Henk Hoepman, universitair hoofddocent privacy engineering aan de Radboud Universiteit in Nijmegen deelt de zorgen en de kritiek: "Je voelt op je klompen aan dat hier risico's aan kleven."
- Tweede Kamerlid Kees Verhoeven (D66) schrijft op Twitter: "In strijd tegen #Corona wil kabinet onze reisgegevens. Goede Intentie, slechte aanpak: > Nut & noodzaak onduidelijk > Nieuwe database = kwetsbaar > Anonimiteit niet verzekerd > Informatie blijft herleidbaar > Opsporingsdiensten willen alles weten. <https://t.co/4kAazbCwvW>

Overig

- De Tweede Kamer wil nog voor het eind van de maand een "fatsoenlijke" stopregeling voor nertsenfokkers. Het doel is dat alle nertsenhouders er voor 1 januari 2021 mee stoppen. PvdD-fractievoorzitter Esther Ouwehand: "DOORBRAAK! Kamer stemt vóór fokverbod nertsenhouderij 🐾🐾🐾 En: per direct verlagen van de slachttempo's én landelijke regie om brandhaarden corona door slachthuizen tegen te gaan."

Trends in vertrouwen in de overheid

- De Stichting Stop Onnodige Vrijheidsbeperking In De Zorg (SOVIDZ) dreigt met een gang naar de rechter, als er niets gedaan wordt aan de zorginstellingen waar bewoners nog beperkt worden vanwege corona. Dat schrijven ze in een brief aan minister De Jonge. Volgens de stichting wordt er op sommige plekken geen of onvoldoende maatwerk geleverd. Bewoners van zorginstellingen mogen soms nog nauwelijks bezoek ontvangen of mogen niet naar buiten, terwijl dat volgens de richtlijnen van de brancheorganisaties wel mogelijk is. Advocaat Jan-Koen Sluijs, vertegenwoordiger van de stichting, schrijft dat het botst met fundamentele rechten van de mens. "De Staat heeft een verplichting om de mensenrechten van deze bewoners te beschermen", aldus Sluijs. De minister zou de woonzorginstellingen duidelijk moeten maken dat zij een evenwichtige bezoeksregeling moeten treffen. Als De Jonge niet uiterlijk 30 juni reageert op het verzoek van de stichting, spannen ze een procedure aan.
- Op dezelfde dag wordt duidelijk dat een andere rechtszaak tegen de Staat door verpleeghuisbewoners en hun familieleden van de baan is. Na een goed gesprek met minister De Jonge zegt advocaat Liesbeth Zegveld dat een rechtszaak niet meer nodig is. Zij eisten eerder van De Jonge dat hij verpleeghuizen met onnodig strenge bezoek- en uitgaansregels uiterlijk 24 juni tot de orde zou roepen. Het verbod voor bezoek aan verpleeghuizen is opgeheven, maar sommige instellingen hanteren toch nog strenge voorschriften.
- Wederom aandacht voor opiniepeiler Maurice de Hond die stelt dat het RIVM, OMT en het kabinet lijden aan 'tunnelvisie'. Sinds februari publiceert hij op zijn eigen website over het coronavirus. Hij stelt dat de 'anderhalvemetermaatschappij' onzin is en dat mensen onnodig bang worden gemaakt. Hij zegt zich daarbij te baseren op wetenschappelijke literatuur en eigen onderzoek. Zijn boodschap wordt omarmd door critici van het beleid. Hoogleraar epidemiologie Jaap Goudsmit (Harvard) stelt dat de analyses van De Hond een belangrijke rol spelen in het debat rondom de aanpak van de crisis, omdat hij fundamentele vragen aansnijdt. Andere deskundigen, zoals hoogleraar en epidemioloog Frits Rosendaal (LUMC) en arts-microbioloog Marc Bonten (UMC Utrecht), tekenen daarbij wel aan dat De Hond te veel doet alsof hij alles zeker weet. Het is echter ook belangrijk om te weten hoeveel twijfel er nog bestaat op basis van alle beschikbare informatie. Zo stelt De Hond dat vooral aerosolen een grote rol spelen in de verspreiding van het virus, terwijl daarover in de wetenschap nog twijfel bestaat. Ook ageert hij sterk tegen de anderhalve meter afstand die geldt. Bonten waarschuwt dat de theorieën van De Hond misschien wel goed zijn voor de wetenschappelijke discussie, maar ook voor verwarring zorgen bij het algemene publiek: "Er zijn mensen die hem volgen en denken dat alles wat hij zegt waar is." Deze week gaan het RIVM en De Hond op zijn verzoek met elkaar inhoudelijk in gesprek, aldus een RIVM-woordvoerder.

Opiniepeilingen

- Uit het EenVandaag opiniepanel blijkt dat er weinig begrip is voor de protesten tegen de coronamaatregelen van afgelopen zondag in Den Haag. Los van hoe het protest verliep, heeft 41 procent begrip voor het feit dat mensen demonstreren tegen de coronamaatregelen van het kabinet. Maar de meesten (58 procent) hebben daar geen begrip voor. Dit komt deels omdat mensen zelf hebben meegekregen dat demonstranten geen anderhalve meter afstand hielden en sommigen de confrontatie zochten met de politie. Eén van de standpunten van de actievoerders is dat de overheid per direct een einde maakt aan de huidige coronamaatregelen. Een kwart (27 procent) staat achter die eis en vindt dat de coronamaatregelen per direct opgeschort moeten worden. Bijna twee derde (64 procent) vindt dat niet.